

що руйнує духовність людини. Зазначені чесноти ведуть до досягнення вихованцем самовладання і є умовою розвитку його свободи волі.

Як бачимо, зміст гуманного виховання в філософсько-педагогічній концепції П. Д. Юркевича визначається вищою ідеєю людини та її призначення. Ця ідея реалізується через зміцнення її духовних сил і здатностей, свободу і вільну діяльність, що спирається на базові загальнолюдські та християнські цінності.

Література

1. Юркевич П. Идеи и факты из истории педагогики // ЖМНП. Сентябрь, 1870. С. 1 – 42, 128 – 185.
2. Юркевич П. Курс общей педагогики с приложениями. М., 1869. 263 с.
3. Юркевич П. Чтения о воспитании. – М.: В Университетской Типографии, 1865. 268 с.

Наталія ПРИШЛЯК
(Тернопіль, Україна)

ЦІННІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Ще в ХІХ столітті гучно прозвучало та закарбувалося у свідомості представників найрізноманітніших професій висловлювання: "Хто володіє інформацією - той володіє світом". Автором цього відомого афоризму є Вінстон Черчилль – відомий як державний діяч Великої Британії, неперевершений ораторський митець та письменник.

Сьогодні світ знаходиться на етапі зародження та розвитку нової могутньої революції, яка спрямована принципово змінити життя людей — їх навчання, роботу, дозвілля, діяльність в різноманітних об'єднаннях (як державних, так і громадських, приватних) і, навіть, ставлення до самих себе. Тому, як не дивно, що ХХІ століття гордо називають: «Епоха інформаційних технологій», «Епоха інформації і наукових знань», «Ера інформатизації», «Епоха інформаційного суспільства» та інші. І всі назви пов'язані із тим, що інформація, на даному етапі сучасності, постійно виникає, змінюється, ускладнюється, розширюється, вдосконалюється, трансформується, а також, безумовно зростає кількість її джерел та споживачів. Якщо раніше інформація виступала лише способом та основою різних сфер діяльності, то сьогодні є також товаром і засобом виробництва. Саме тому, крилатий вислів В.Черчилля, який пролунав два століття тому, не лише не застаріває, але стає актуальнішим з кожним днем.

В епоху інформатизації людство забезпечене могутнім інструментом – інформацією, яка спрямована на одержання нових знань, розвиток інформаційних і комунікаційних технологій, створення умов для ефективного використання знань, спрямованих на вирішення проблем будь-якого характеру, в тому числі, економічного зростання і підвищення життєвого рівня населення, а також демократизації суспільного життя.

В науковій доктрині існує чимало визначень терміну «інформаційне суспільство». Для детальнішого розуміння, розглянемо, деякі із них:

Інформаційне суспільство — ступінь у розвитку сучасної цивілізації, що характеризується збільшенням ролі інформації і знань в житті суспільства, зростанням частки інформаційних комунікацій, продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, створенням глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їх соціальних та особових потреб в інформаційних продуктах і послугах [4].

На думку, В.О.Данил'ян, інформаційне суспільство – це якісно новий етап соціотехнологічної еволюції суспільства, що формується в результаті довгострокового соціально-економічного розвитку, який передбачає збільшення ролі інформації і знань, а також формування та споживання інформаційних ресурсів у всіх сферах життєдіяльності

суспільства за допомогою розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, що існують у глобальних масштабах [2, с.22].

Доцільно виділити та зазначити найвагоміші ознаки, які притаманні інформаційному суспільству:

1. зростання ролі інформації і знань у сучасному суспільстві;
2. збільшення кількості людей, котрі на професійному рівні займаються інформатизованими технологіями, комунікаціями і виробництвом та реалізацією інформаційних продуктів і послуг;
3. підвищення інформатизації та ролі інформаційних технологій у сферах суспільних відносин (господарських відносинах, правових, економічно-фінансових, політичних тощо);
4. забезпечення існування революційного інформаційного простору, що покликаний здійснювати ефективний інформаційний процес взаємодії людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів та задоволення їхніх потреб щодо інформаційних продуктів і послуг [4].

Враховуючи вищезазначені положення, слід відмітити те, що термін «Інформаційне суспільство» прийнято використовувати щодо нової світової спільноти, котра базується на інформації. Інформація виступає основним об'єктом інформаційного суспільства, і її роль сьогодні важко переоцінити. Варто зазначити, що у центрі інформаційного суспільства є людина, інформація, інформативно - комунікаційні технології та інформаційні ресурси. Вільна її циркуляція в суспільстві дозволяє стати найважливішим фактором економічного, національного та особистісного розвитку. Через свій вагомий вплив на усі сфери життєдіяльності, інформація стає реальною, так би мовити, фізично відчутною силою [5].

Інформацію як продукт відрізняє, передусім, предметна сфера виробництва та застосування. Вона надзвичайно різноманітна та поділяється за видами діяльності: наукова, технічна, виробнича, управлінська, економічна, соціальна, правова тощо.

Інформація (від латинського слова – *informatio* – роз'яснення, викладення) – це відомості (або їх сукупність) про предмети, явища та процеси оточуючого нас світу [3, с.14]. Термін “інформація” багатозначний, інтерпретується залежно від сфери вживання та використовується в усіх галузях науки і, зокрема, в правовій. У відповідності до статті 1 Закону України «Про інформацію»: інформація - це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [1].

Зважаючи на широкий спектр використання інформації, в Україні інформаційні відносини регулюються наступними нормативно-правовими актами: Закон України «Про інформацію», Закон України «Про інформаційні агентства», Закон України «Про науково-технічну інформацію», Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», Закон України «Про державну таємницю», Закон України «Про телебачення і радіомовлення», Закон України «Про видавничу справу», Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» та інші.

Незважаючи на широкий спектр нормативно-правових актів, які регулюють інформаційні відносини, органам державної влади необхідно ефективно розробити національну стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні та план дій з її реалізації. А також, було б доречно забезпечити комп'ютерну грамотність населення, передусім, шляхом створення освітньої системи, орієнтованої на використання нових інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні всебічно розвиненої особистості.

Інформація у сучасному світі трактується не як повідомлення, а як багатопланове поняття, що одночасно означає знання, цінність, смислі зв'язок між людьми. Законодавець виділяє такі основні якісні характеристики інформації: цінність (корисність); точність; достовірність; повнота; оперативність (актуальність); коректність; відкритість, доступність тощо.

Характерні особливості інформації відіграють значний вплив у всіх сферах життєдіяльності людини, оскільки від її якості, достовірності, оперативності одержання

залежать важливі рішення, що приймаються на різних рівнях – від різних органів державних структур до громадянина.

Особливого значення відіграє - інформаційна цінність, яка обумовлена практично-пізнавальною діяльністю. Адже уміння знаходити потрібну інформацію у сучасному електронному світі - справжній вид мистецтва. І для того, щоб раціонально ним володіти, необхідно докласти чимало зусиль та старань. Чим дівіше громадяни зможуть користуватись та розпоряджатись інформацією, тим ефективніше буде розвиватись інформаційне суспільство в Україні.

Таким чином, ХХІ століття носить назву: «Епоха інформаційних технологій», «Епоха інформації і наукових знань», «Ера інформатизації», «Епоха інформаційного суспільства» та інші. Життя людини завжди безпосередньо пов'язане з отриманням, збереженням, накопиченням, поширенням, вивченням, трансформацією та переміщенням різних відомостей. Сьогоднішня могутня інформаційна революція принципово змінює життя людей — їх роботу, дозвілля, способи об'єднання у співтовариства і, навіть, ставлення до самих себе. Тому, неможливо не оцінити значимість інформації у життєдіяльності людства. Ціннісні орієнтири людини, її освіченість, культура та етичні принципи визначають не тільки всю суть інформаційного суспільства, але також і саму можливість подальшого існування цивілізації.

Тому, вищезазначений афоризм, на мою думку, можна доповнити так: «Хто володіє ціннісною (якісною) інформацією – той володіє світом»!

Література:

1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.92, ВВР, N 48, ст.651 [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Данил'ян В.О. Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально-філософський аналіз) [Текст] : монографія /В.О. Данил'ян.-Харків.-Право, 2008-184 с.
3. Кудрявцева С.П., Колос В.В. Міжнародна інформація. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. – 400 с.
4. Колодинський Макси, Герук Богдан. Інформаційне суспільство - розвиток чи занепад/ М.Колодинський, Б.Герук // [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://ukrdoslkosmosu.blogspot.com/2018/04/blog-post_24.html
5. Отреп'єва Ю. Роль інформації в сучасному суспільстві / Ю. Отреп'єва // [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21667/2/X_VSNTK_2017v1_Otrepieva_Y-The_role_of_information_71-72.pdf
6. Петрухно Ю.Е. Інформаційне суспільство : поняття, основні складові, характеристика/ Ю.Е.Петрухно // [Електронний ресурс].-Режим доступу: file:///C:/Users/2632~1/AppData/Local/Temp/Vonu_bbk_2014_19_1_14.pdf
7. Піддубна Л.В. Інформація як складова економічного розвитку суспільства/ Л.В.Піддубна // [Електронний ресурс].-Режим доступу: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/03\(62\)2012/3_12_17.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/03(62)2012/3_12_17.pdf)
8. Ярошенко Т.О. Наукова інформація у відкритому доступі: нові моделі комунікації в інформаційному суспільстві /Т.О.Ярошенко // [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/105/Yaroshenko_Naukova_informacia.pdf?sequence=1